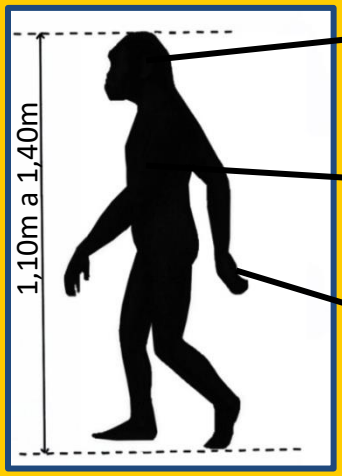
Evolució humana a Àfrica

Australopithecus africanus

1. Tenia el crani poc més gran que el d'un ximpanzé però les dents semblants a les humanes.
2. Era bípede però també feia servir els braços per desplaçar-se per les branques.
3. Tot i que es pensa que són pròxim als humans, la forma del cos, del crani i de les dents són prou diferents com per no considerar-lo humà.

Capacitat cranial: 430-515 cc^3

Alimentació: vegetarià i probablement omnívor.

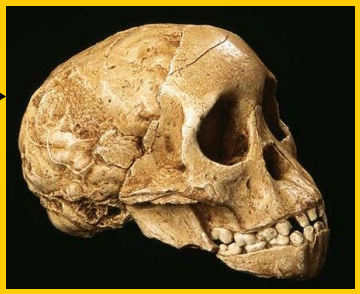
Eines: no en fabricava.

Foc: no el coneixia.

Localització: Sud-àfrica.

Fòssil més important: Nen de Taung. Sterkfontein. Sud-àfrica.

3.500.000 anys — *Australopithecus afarensis*

2.500.000 anys — ***Australopithecus africanus***

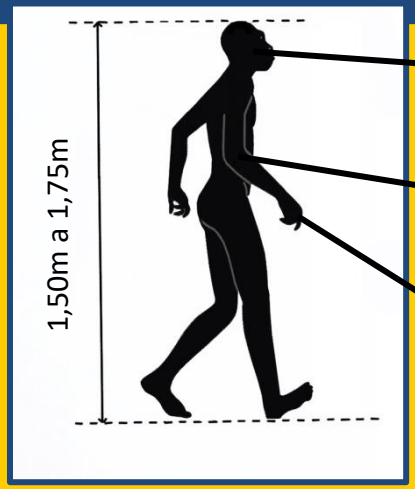
2.000.000 anys — *Homo habilis*

1.000.000 anys — *Homo ergaster*, *Homo antecessor*

Evolució humana a Àfrica i Euràsia

Homo ergaster

1. Té unes característiques semblants a les de la humanitat moderna.
2. Era caçador-recol·lector.
3. Va inventar una nova manera de tallar les eines, la talla bifacial.
4. Va aparèixer al continent africà però es considera que va ser el primer en sortir-ne.
5. Les restes humanes de Dmanisi, Geòrgia, són les més pròximes *d'homo ergaster* fora d'Àfrica.

Capacitat cranial: 750-950 cc^3

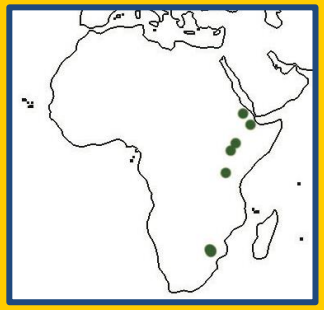
Alimentació: omnívor (carronyaire, caçador).

Eines: còdols tallats i va inventar els bifaços.

Foc: no el coneixia.

Fòssil més important: crani trobat al jaciment de Koobi Fora. Kènia.

Localització: Sud-àfrica, Est d'Àfrica i Magrib.

3.500.000 anys | 2.000.000 anys | 1.750.000 anys | 1.000.000 anys

Australopithecus africanus

Homo habilis

Homo ergaster

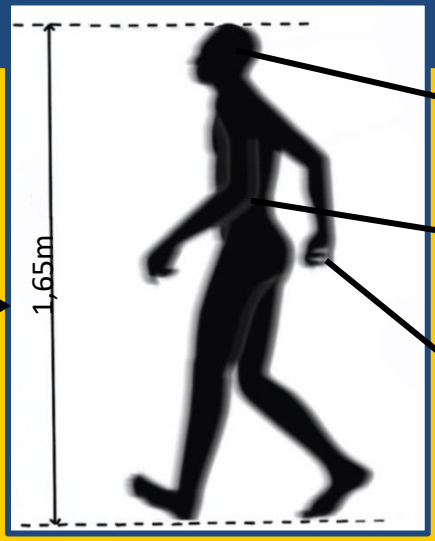
Humà de Geòrgia

Homo antecessor

Evolució humana a Europa

Homo antecessor

1. Espècie humana més antiga coneguda a l'Europa Occidental.
2. Era caçador-recol·lector.
3. Els fòssils d'*Homo antecessor* es van trobar amb marques de ganivets de sílex, per tant, van ser menjats per altres humans.
4. Les seves restes es van trobar amb fòssils de bous, cavalls i cérvols.

Capacitat cranial: 1000 cc^3

Alimentació: omnívor (carronyaire, canibalisme, caçador).

Eines: còdols tallats, ascles i ascles retocades.

Foc: no el coneixia.

Localització: Gran Dolina. Atapuerca, Burgos, Espanya.

Fòssil més important: frontal i maxil·lar d'un jove.

2.000.000 anys | 1.000.000 anys | 500.000 anys | 200.000 anys

Humà de Geòrgia

Homo antecessor

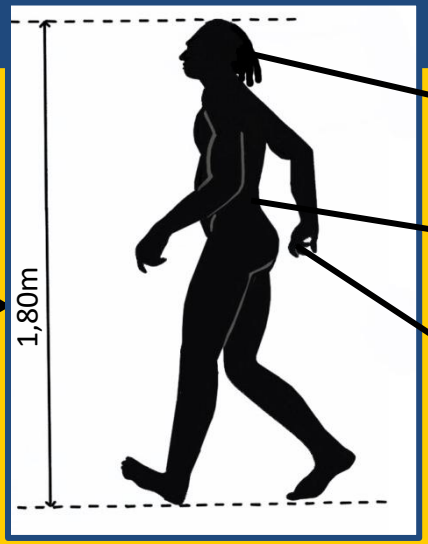
Homo heidelbergensis

Homo neanderthalensis

Evolució humana a Europa

Homo heidelbergensis

1. Espècie humana europea.
2. Era caçador-recol·lector.
3. El primer fòssil que es va trobar va ser a Heidelberg. Alemanya.
4. S'han trobat fins a 28 individus d'aquesta espècie a la Sima de Los Huesos. Atapuerca. Burgos.
5. Tenia comportament simbòlic.
6. Les troballes de l'os hioides i la reconstrucció de les oïdes demostren que podien parlar.

Capacitat cranial: 1300 cc^3

Alimentació: omnívor (carronyaire, i caçador).

Eines: bifaços, ascles i ascles retocades.

Foc: ús esporàdic del foc.

Localització: Europa.

Fòssil més important: crani número 5. Sima de los Huesos. Atapuerca. Burgos.

1.000.000 anys — *Homo antecessor*

500.000 anys — ***Homo heidelbergensis***

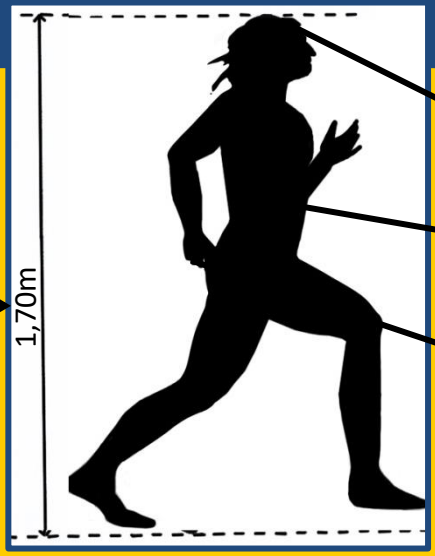
200.000 anys — *Homo neanderthalensis*

100.000 anys

Evolució humana a Europa

Homo neanderthalensis

1. És l'espècie fòssil més ben coneguda.
2. Va viure a Europa i Àsia Occidental.
3. Era molt robust i amb un crani gran.
4. Caçador-recol·lector, coneixia molt bé l'entorn.
5. Tenia un bon domini de la caça.
6. Era un humà amb comportament simbòlic. Enterrava els seus morts.
7. Va crear les primeres formes d'art.
8. Els científics pensen que ja tenia un llenguatge complex.

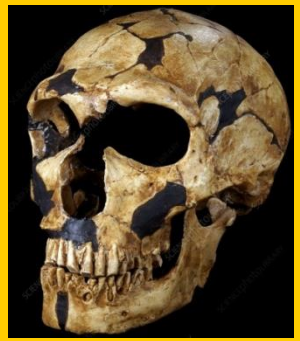
Capacitat cranial: entre 1250 i 1750 cc^3

Alimentació: omnívor (caçador i recol·lector).

Eines: eines de sílex sobre ascla retocades i bifaços.

Foc: domina el foc.

Fòssil més important: Crani de la Ferrassie. Dordonya. França.

Localització: S'han trobat neandertals a Euràsia i Proper Orient.

1.000.000 anys — *Homo antecessor*

500.000 anys — *Homo heidelbergensis*

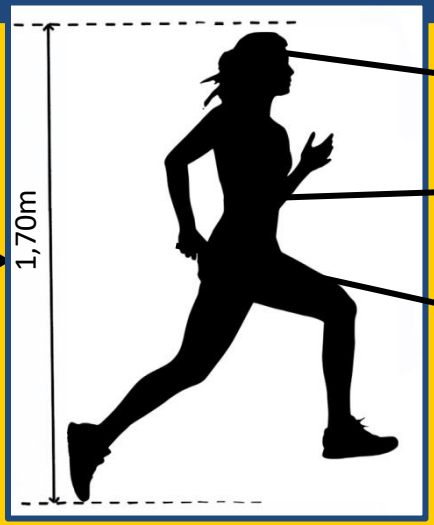
200.000 anys — *Homo sapiens*

40.000 anys — ***Homo neanderthalensis***

Evolució humana al món

Homo sapiens

1. És l'única espècie humana que queda al planeta Terra.
2. Estructura òssia lleugera.
3. Capaç d'adaptar-se a qualsevol entorn.
4. Gran explorador.
5. Té un comportament simbòlic molt complex.
6. Fabrica eines per transformar l'entorn segons les seves necessitats.
7. Va aparèixer a Àfrica i s'ha escampat per tot el món.

Capacitat cranial: Entre 1350 i 1500 cc^3

Alimentació: omnívor, caçador, recol·lector i agricultor.

Eines: gran varietat d'eines i de formes artístiques.

Foc: domina el foc.

Localització: ha ocupat tot el planeta Terra i al segle XX començà l'ocupació de l'espai.

Fòssil més important: Crani de Cromanyó.

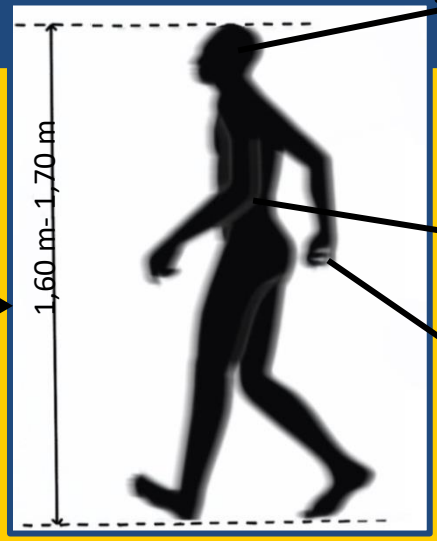

1.000.000 anys	500.000 anys	200.000 anys	40.000 anys
Homo antecessor	*Homo heidelbergensis*	***Homo sapiens*** / *Homo neanderthalensis*	

Evolució humana a Àsia

Homo erectus

1. Espècie humana més antiga coneguda a l'Orient Llunyà.
2. Caçadors-recol·lectors.
3. Els antics pobladors de l'illa de Java probablement van emigrar des del continent.
4. Tenen una estructura social i tecnologia diversificada i complexa.
5. Comencen a dominar el foc.

Capacitat cranial: 800-1200 cc^3

Alimentació: omnívor (caça i recol·lecció).

Eines: còdols tallats i bifaços.

Foc: domina el foc des de fa 400.000 anys.

Fòssil més important: Home de Java o Pitecànthropus.

Localització: Indonèsia i Xina.

2.000.000 anys | 1.600.000 anys | 1.000.000 anys | 500.000 anys | 100.000 anys

Homo erectus

Humà de Geòrgia

Homo antecessor

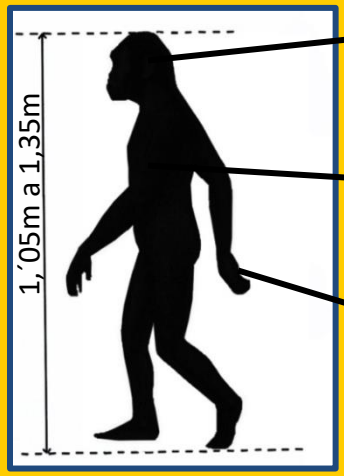
Homo heidelbergensis

Homo neanderthalensis

Evolució humana a Àfrica

Ardipithecus ramidus

1. Ancestre directe de l'*australopithecus afarensis* i *australopithecus anamensis*.
2. Tot i que alguns aspectes anatòmics poden fer pensar que era bípede, es considera encara arborícola.
3. Aquesta espècie es troba a mig camí entre els ximpanzés i els homínids.
4. La seva dentició és molt semblant a la dels simis, amb gran ullals i molars.

Capacitat cranial: 385-550 cc^3

Alimentació: vegetarià i probablement omnívor.

Eines: no en fabricava.

Foc: no el coneixia.

Localització: Etiòpia. Tanzània.

Fòssil més important: Ardi. Awash Mitjà. Etiòpia.

5.500.000 anys — 4.200.000 anys — 3.500.000 anys — 2.500.000 anys

Ardipithecus ramidus

Australopithecus afarensis

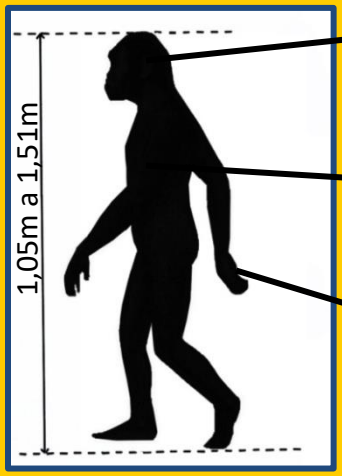
Australopithecus anamensis

Australopithecus africanus

Evolució humana a Àfrica

Australopithecus afarensis

1. El crani és petit i té la mandíbula sortida.
2. Hi ha una reducció de la mida de les dents i dels braços.
3. Va deixar d'emprar braços i mans per desplaçar-se: només caminava.
4. S'han conservat petjades d'aquesta espècie.
5. La diferència d'alçada entre mascles i femelles és molt gran.

Capacitat cranial: 400-450 cc^3

Alimentació: vegetarià i probablement omnívor.

Eines: no en fabricava.

Foc: no el coneixia.

Localització: Etiòpia. Kènia. Tanzània.

Fòssil més important: Lucy. Hadar. Etiòpia.

3.500.000 anys — 2.500.000 anys — 2.000.000 anys — 1.000.000 anys

Australopithecus afarensis

Australopithecus africanus

Homo habilis

Homo ergaster

Homo antecessor